

Laidiens: **23.10.2007., Nr. 170**

Ministru kabineta noteikumi Nr.709

Rīgā 2007.gada 16.oktobrī (prot. Nr.58 2.§)

Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 261-07 "Ēku iekšējo elektroinstalāciju izbūve"

Izdoti saskaņā ar Būvniecības likuma 2.panta ceturto daļu

1. Noteikumi apstiprina Latvijas būvnormatīvu LBN 261-07 "Ēku iekšējo elektroinstalāciju izbūve".
2. Būvprojektiem, kuri likumā noteiktajā kārtībā iesniegti akceptēšanai līdz 2007.gada 31.decembrim un kuru tehniskie risinājumi atbilst attiecīgā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, dokumentācijas pārstrāde atbilstoši Latvijas būvnormatīva LBN 261-07 "Ēku iekšējo elektroinstalāciju izbūve" prasībām nav obligāta.
3. Noteikumi stājas spēkā ar 2008.gada 1.janvāri.

Ministru prezidents A.Kalvītis

Izglītības un zinātnes ministre B.Rivža

Apstiprināts ar

Ministru kabineta

2007.gada 16.oktobra noteikumiem Nr.709

Latvijas būvnormatīvs LBN 261-07 "Ēku iekšējo elektroinstalāciju izbūve"

I. Vispārīgie jautājumi

1. Būvnormatīvs nosaka prasības elektroietaišu (līdz 1 kV) projektēšanai un izbūvei, lai nodrošinātu cilvēku un vides aizsardzību pret elektriskās strāvas triecieniem, ugunsgrēku, sprādzieniem (eksplozijām), apdegumiem un elektriski darbināmu mašīnu negaidītu mehānisku kustību, kā arī lai nodrošinātu elektroietaišu funkcionēšanu atbilstoši paredzētajam mērķim. Būvnormatīvs neietver detalizētas tehniskās prasības, kas mainās tehnikas attīstības radīto modifikāciju dēļ.

2. Būvnormatīvā lietotie termini:

2.1. **normāls darba režīms** - darba apstākļi, kādiem paredzēta attiecīgā iekārta vai ietaise;

2.2. **nenormāls darba režīms** - darba apstākļi, kas atšķiras no tiem, kādiem paredzēta attiecīgā iekārta vai ietaise (piemēram, vides apstākļi, spriegums, mehāniskās vai elektriskās slodzes).

3. Būvnormatīvs attiecas uz:

3.1. maiņstrāvas ķēdēm ar nominālo spriegumu līdz 1000 V (ieskaitot) vai līdzstrāvas ķēdēm ar nominālo spriegumu līdz 1500 V (ieskaitot);

3.2. aparātu iekšējai elektroinstalācijai nepiederošām ķēdēm, kuru spriegums ir lielāks par 1000 V un kas ir daļa no ietaisēm, kuru barošanas maiņspriegums nepārsniedz 1000 V;

3.3. elektroinstalāciju, kas neietilpst ierīču sastāvā;

3.4. ārpus ēkām izvietotām elektroietaisēm;

3.5. fiksētām elektronisko sakaru, signalizācijas un vadības ķēdēm, izņemot aparātu iekšējo elektroinstalāciju.

4. Būvnormatīvs neattiecas uz:

4.1. dzelzceļa transporta un elektriskā transporta iekārtām (ieskaitot ritošo sastāvu un signāliekārtas);

4.2. automašīnu (ieskaitot elektromobiļus), kuģu un lidaparātu elektroiekārtām;

4.3. ietaisēm raktuvēs, kā arī pārvietojamās un stacionārās jūras platformās;

4.4. radiointerferences slāpēšanas iekārtām (izņemot iekārtas, kas saistītas ar ietaišu drošību);

4.5. elektriskajiem ganiem (žogiem);

4.6. ēku zibensaizsardzību.

5. Būvnormatīva izpildei piemēro Latvijas nacionālo standartu prasības, kuru sarakstu pēc Ekonomikas ministrijas ieteikuma sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" ir publicējusi laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk - piemērojamie standarti).

6. Elektroietaisēm, kuras licencē vai kontrolē valsts vai pašvaldību institūcijas, piemēro šī būvnormatīva un attiecīgo institūciju prasības.

II. Pamatprasības

7. Elektroietais projektē, montē un pārbauda personas, kuras Būvniecības likuma 8.pantā noteiktajā kārtībā ir saņēmušas būvprakses sertifikātu attiecīgo darbību veikšanai.

8. Elektroietais projektē un izbūvē tā, lai panāktu to drošu lietošanu un nepieļautu aizdegšanās, eksplozijas, cilvēku un mājdzīvnieku veselībai un dzīvībai bīstama strāvas trieciena, apdeguma vai cita veida risku.

9. Projektējot elektroietais, ņem vērā informāciju par pieejamo elektroapgādi:

9.1. strāvas veidu;

9.2. strāvas vadītāju veidu un skaitu, barojošā elektrotīkla sistēmas veidu;

9.3. elektroapgādē lietotajiem aizsardzības pasākumiem, zemēšanas sistēmu;

9.4. elektroapgādes uzņēmuma īpašajām prasībām;

9.5. spriegumu un sprieguma novirzēm (šī būvnormatīva 1.pielikuma 1. un 2.tabula);

9.6. frekvenci un frekvences novirzēm;

9.7. maksimālo pieļaujamo strāvas stiprumu;

9.8. paredzamo īsslēguma strāvu;

9.9. iespējamā elektroapgādes pārtraukuma ilgumu.

10. Elektroapgādei, elektroapgādei, vadībai, signalizācijai, elektroniskajiem sakariem un citām vajadzībām nepieciešamo elektrisko ķēžu skaitu un veidu nosaka, ņemot vērā:

10.1. elektrisko slodžu izvietojumu;

10.2. dažādās ķēdēs sagaidāmās slodzes;

10.3. slodzes mainību diennaktī un gadā;

10.4. apkārtējās vides apstākļus;

10.5. prasības vadībai, signalizācijai, elektroniskajiem sakariem un informācijas tehnoloģijām;

10.6. dažādus īpašus nosacījumus.

11. Projektējot avārijas elektroapgādi, apzina:

11.1. no avārijas elektroapgādes avota barojamās ķēdes;

11.2. apgādes avotu (veids, raksturojums);

11.3. nosacījumus, kas jāievēro, lai izslēgtu kļūdainu sprieguma padevi dažādiem avotiem pieslēgtām ķēdēm.

12. Elektroiekārtas izvieto tā, lai:

12.1. būtu pietiekami daudz vietas elektroiekārtas sākotnējai uzstādīšanai un vēlākai atsevišķu elementu nomainīšanai;

12.2. būtu brīva pieeja elektroiekārtām ekspluatācijas, pārbaužu, inspicēšanas, apkalpošanas un remonta laikā. Minimālos attālumus ekspluatācijas un apkalpošanas ejās nosaka atbilstoši šī būvnormatīva 2.pielikumam.

13. Elektroiekārtai jābūt piemērotai barojošā tīkla maksimālajam stabilajam spriegumam (maiņsprieguma efektīvajai vērtībai) un paredzamajiem pārspriegumiem.

14. Elektroiekārtai jābūt tādai, lai nodrošinātu lielākās ilgstoši iespējamās strāvas plūšanu iekārtā normālā darba režīmā, kā arī - noteiktu laiku - strāvas plūšanu iekārtā nenormālā darba režīmā (piemēram, aizsardzības ierīču darbības laikā).

15. Ja elektroiekārtas raksturlielumi ir atkarīgi no frekvences, elektroiekārtas nominālajai frekvencei jāatbilst frekvencei, kāda iespējama ķēdē.

16. Elektroiekārtas jaudas raksturlielumiem jābūt tādiem, lai normālā darba režīmā nodrošinātu tai paredzēto uzdevumu izpildi, ņemot vērā noslodzes koeficientu.

17. Elektroiekārtas uguns aizsardzības līmenim jābūt tādām, lai tā izturētu paredzamās mehāniskās un elektriskās slodzes, kā arī vides apstākļus, kas raksturīgi iekārtas uzstādīšanas vietai (šī būvnormatīva 3.pielikums).

18. Elektroiekārtu, kas pēc izpildījuma neatbilst uzstādīšanas vietas vides apstākļiem, drīkst uzstādīt un lietot tikai tad, ja izmanto atbilstošu aizsardzību, kas nodrošina elektroiekārtas normālu ekspluatāciju saskaņā ar tās montāžas un ekspluatācijas tehniskajiem noteikumiem.

19. Elektroiekārta normālā darba režīmā (ieskaitot komutācijas darbības) nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt citas elektroiekārtas vai nedrīkst pasliktināt elektroapgādi.

20. Strāvas vadītāja šķēsgriezuma laukumu izvēlas, ņemot vērā:

20.1. strāvas vadītājam pieļaujamo maksimālo temperatūru (šī būvnormatīva 4.pielikuma 1.tabula);

20.2. pieļaujamo sprieguma kritumu;

20.3. sagaidāmās elektromehāniskās slodzes un citas mehāniskas slodzes, kādām strāvas vadītājs var tikt pakļauts, ja rodas īsslēgums;

20.4. maksimālo pilno pretestību, kas nepieciešama, lai nodrošinātu zemesslēguma un īsslēguma aizsardzības pareizu darbību.

21. Minimālos strāvas vadītāju šķērsriezuma laukumus nosaka atbilstoši šī būvnormatīva 4.pielikuma 2.tabulai. Zemētāju šķērsriezuma laukumus un minimālos aizsargvadītāju šķērsriezuma laukumus nosaka atbilstoši šī būvnormatīva 4.pielikuma 3. un 4.tabulai.

22. Lai nodrošinātu sistēmas ekonomiskāku režīmu, var piemērot lielākus šķērsriezuma laukumus, nekā nepieciešams drošībai.

23. Elektroinstalācijas veids un izbūves metodes ir atkarīgas no:

23.1. izbūves vietas (piemēram, telpu, ēku, zonu) ugunsbīstamības un sprādzienbīstamības;

23.2. izbūvēšanai paredzēto sienu vai citu būves daļu raksturojuma;

23.3. cilvēku un mājdzīvnieku piekļūšanas iespējas elektroinstalācijai;

23.4. sprieguma;

23.5. sagaidāmajām elektromehāniskajām slodzēm, ja rodas īsslēgums;

23.6. citām spriedzēm (piemēram, mehāniskām, termiskām, ar atklātu liesmu saistītām spriedzēm), kurām elektroinstalācija var tikt pakļauta tās izbūves vai ekspluatācijas laikā.

24. Telpu klasifikāciju un raksturojumu, izvēloties elektroinstalācijas veidu un izbūves metodes, nosaka atbilstoši šī būvnormatīva 3.pielikumam.

25. Aizsardzības ierīču raksturlielumus izvēlas, pamatojoties uz tām paredzēto uzdevumu, kas var būt aizsardzība pret:

25.1. pārstrāvu (pārslodzes vai īsslēguma strāva);

25.2. zemesslēguma strāvu vai pārspriegumu;

25.3. sprieguma pazeminājumu vai pazušānu.